

KanTa-palvelut

Web-reseptisovellukset

versio 1.0

Dokumentin muutoshistoria

Versio	Pvm	Tekijä / hyväksyjä	Kuvaus
0.1	31.10.2013	KanTa-palveluryhmä, Kela	Ensimmäinen versio
0.9	5.12.2013	Kanta-palveluryhmä, Kela	THL ja Valviran lisäykset huomioitu
0.95	13.1.2014	Kanta-palveluryhmä, Kela	Viimeistely versio, joka lähetetty THL:lle ennen STM:n hyväksyntää
1.0	23.1.2014	Kanta-palveluryhmä, Kela	THL:n hyväksymä versio, joka lähetetään STM:lle lopullista hyväksyntää varten.
1.0	3.3.2014	Kanta-palveluryhmä, Kela	STM:ltä saatu julkaisulupa (ei muutoksia)

Sisällys

1	Johdanto	4
2	Käyttäjähallinta web-reseptisovelluksissa	4
2.1	Web-reseptisovelluksen käyttäjähallintatoteutus potilastietojärjestelmässä	4
2.2	Web-reseptisovellus itsenäisenä	4
3	Potilastietojärjestelmän sertifikaatit	6
4	Potilaskertomukseen kirjattavat merkinnät	6
5	Uusimispyyntökäsittely	7
6	Muut poikkeukset	7
6.1	Kuolleet potilaat	7
7	Auditointi ja yhteistestaus	7
7.1	Web-reseptisovellus on liitetty potilastietojärjestelmään	7
7.2	Web-reseptisovellusta käytetään itsenäisenä sovelluksena	8
7.3	Tietoturvatestaus	8

1 Johdanto

Sähköisen lääkemääräyksen vaatimusmäärittelyt sekä voimassa olevat potilastietojärjestelmien auditointikriteerit on laadittu kuvaamaan tilannetta, jossa sähköisen lääkemääräyksen toiminnot toteutetaan potilastietojärjestelmään. Tilannetta, jossa sähköistä lääkemääräystä käytetään erillisen web-reseptisovelluksen kautta, ei ole kuvattu sähköisen lääkemääräyksen vaatimusmäärittelyssä eikä auditointikriteereissä. Tässä dokumentissa kuvataan tarkemmin web-reseptisovelluksen poikkeamia sähköisen lääkemääräyksen vaatimusmäärittelystä sekä järjestelmien auditointiin ja yhteistestaukseen liittyvät erityispiirteet.

2 Käyttäjähallinta web-reseptisovelluksissa

Reseptikeskuksessa olevien tietojen katselu, tallettaminen ja muu käsittely edellyttää käsittelijän yksilöivää vahvaa tunnistusmenetelmää, henkilökohtaista sähköistä allekirjoitusta sekä käyttöoikeuksien hallintaa. Web-reseptisovellus voidaan toteuttaa käyttäjähallinnan näkökulmasta loogisesti kahdella tavalla: siten, että web-reseptisovellus on liitetty potilastietojärjestelmään ja käyttäjähallinta toteutetaan potilastietojärjestelmän puolelle tai siten, että web-reseptisovellus on itsenäinen ns. standalone-toteutus.

2.1 Web-reseptisovelluksen käyttäjähallintatoteutus potilastietojärjestelmässä

Web-reseptisovellus on liitetty potilastietojärjestelmään ja käyttöoikeushallinta on potilastietojärjestelmässä. Potilastietojärjestelmässä annetaan tällöin käyttäjille oikeudet Reseptikeskuksen käyttöön. Potilastietojärjestelmässä tulee tällöin olla käytettävissä Valviran rooli- ja attribuuttitietopalvelun mukaiset tiedot käyttäjästä. Tiedot voidaan hakea joko potilastietojärjestelmän tai web-reseptisovelluksen kautta. Potilastietojärjestelmässä valitaan se ammattioikeus ja erikoisala, jossa käyttäjä toimii kyseisessä organisaatiossa. Nämä tiedot tulee välittää web-reseptisovellukselle, josta tiedot tallennetaan Reseptikeskukseen tallennettaviin asiakirjoihin.

Sulkulista ja rajoitustiedot tulee tarkistaa web-reseptisovelluksessa.

2.2 Web-reseptisovellus itsenäisenä

Mikäli web-reseptisovellusta käytetään itsenäisenä sovelluksena, ei potilastietojärjestelmän käyttäjähallinnasta saada tietoja käyttäjän oikeuksista. Tällöin Reseptikeskusta voivat käyttää vain lääkkeenmääräämisoikeuden omaavat lääkärit ja hammaslääkärit. Käyttäjillä ei saa olla rajoituksia toimipaikan suhteen.

Katseluoikeuden osalta kaikki muut käyttäjäryhmät kuin lääkkeenmääräämisoikeuden omaavat lääkärit ja hammaslääkärit tarvitsevat käyttöoikeushallinnasta oikeutuksen

Reseptikeskuksen tietojen katseluun, joka ei tässä mallissa toteudu. Esimerkiksi lääkkeenmääräämisoikeuden omaavat sairaanhoitajat, lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijat tai lääkärit ja hammaslääkärit, joilla on rajoitus toimipaikan suhteen tai muu jäljempänä lueteltu rajoitus, eivät voi käyttää tätä vaihtoehtoa.

Web-sovellus tarkistaa käyttäjän ammattioikeuden ja rajoitustiedot Valviran rooli- ja attribuuttitietopalvelusta. Reseptikeskusta voi käyttää vain jonkin seuraavista ammattioikeuksista omaava käyttäjä:

- 001 laillistettu lääkäri
- 002 ov-vaiheen lääkäri
- 003 laillistettu hammaslääkäri
- 004 ov-vaiheen hammaslääkäri
- 031 laillistettu yleislääkäri
- 032 PTL-lääkäri
- 033 KP-hammaslääkäri
- 034 laillistettu erikoislääkäri
- 035 laillistettu erikoishammaslääkäri
- 701 lupa toimia lääkärinä
- 703 lupa toimia hammaslääkärinä
- 718 lupa toimia lääkärinä (lyhytaikainen 13§)
- 720 lupa toimia lääkärinä (diplomaatti 13§)

Käyttäjä valitsee Valviran rooli- ja attribuuttitietopalvelun tietojen pohjalta sen ammattioikeuden ja erikoisalan, jossa hän toimii. Sulkulista ja rajoitustiedot tulee tarkistaa web-reseptisovelluksessa.

Mikäli käyttäjällä on jokin seuraavista rajoituksista, hän ei voi käyttää Reseptikeskusta:

10 Lääkkeen määrääminen

- 20 Itselle-lääkemääräys (jos sovellus ei pysty tätä tarkistamaan)
- 80 Muu

30 Valvonnanalaisuus

- 25 Nimetty toimipaikka
- 70 Muu kieltä tai rajoitus

40	Työskentelypaikka/työskentelytapa	
	10	Ei julkisessa terveydenhuollossa
	20	Ei yksityisessä terveydenhuollossa
	30	Ei julkisessa sosiaalihuollossa
	40	Ei yksityisessä sosiaalihuollossa
	50	Ei apteekissa
	60	Ei muualla kuin nimetyssä toimintayksikössä
	70	Muu kielletty työskentelypaikka
	80	Ei Itsenäisenä ammatinharjoittajana
	90	Ei ilman palvelussuhdetta
	95	Muu kielletty työskentelytapa
60	Toiminnan kohde/menetelmä	
	40	Muu toiminnan kohde
	60	Muu toimenpide/menetelmä
90	Muu kielto/rajoitus	
	10	Muu kielto/rajoitus

3 Potilastietojärjestelmän sertifikaatit

Kun web-reseptisovellus on liitettyä potilastietojärjestelmään, tulee huolehtia siitä, että osapuolet tunnustetaan riittävällä tasolla ja tietoliikenne on suojattua. Web-reseptisovellukseen sovelletaan tältä osin myös välittäjätahon auditointikriteereitä. VRK:n terveydenhuollon palvelinvarmenteita ei kuitenkaan vaadita käytettävän potilastietojärjestelmän puolella liikennöitäessä web-reseptisovellukseen.

4 Potilaskertomukseen kirjattavat merkinnät

Sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain mukaan merkintä potilaan informoinnista pitää tehdä potilasasiakirjoihin. Mikäli järjestelmässä ei ole mahdollista tehdä erillistä merkintää informoinnista, pitää käyttäjän kirjata tieto. Tieto voidaan kirjata potilastietojärjestelmään tai paperiarkistoon, mikäli potilastietojärjestelmää ei ole käytössä.

Lääkityksestä pitää kirjata tietyt merkinnät potilaskertomukseen. Mikäli järjestelmä ei tee niitä automaattisesti laadittujen lääkemääräysten pohjalta, käyttäjän pitää kirjata tiedot erikseen. Merkintä voidaan tehdä potilastietojärjestelmään tai paperiarkistoon, mikäli potilastietojärjestelmää ei ole käytössä.

5 Uusimispyyntökäsittely

Web-reseptisovellukseen ei ole välttämätöntä toteuttaa uusimispyyntökäsittelyä. Jos web-reseptisovellukseen toteutetaan uusimispyyntökäsittely myöhemmin, tällöin kyseinen ominaisuus on yhteistestattava erikseen Kelan Kanta-palveluiden kanssa.

6 Muut poikkeukset

6.1 Kuolleet potilaat

Sähköisen lääkemääräyksen vaatimusmäärittelyssä on potilastietojärjestelmille vaatimus kuolleiden potilaiden osalta, jonka mukaan sähköistä lääkemääräystä ei saa laatia potilaalle, joka potilastietojärjestelmän tietojen mukaan kuollut.

Yksityisellä terveydenhuollolla ei ole mahdollisuutta tehdä tarkistusta, koska heillä ei ole käytössään VTJ-tietoja.

7 Auditointi ja yhteistestaus

7.1 Web-reseptisovellus on liitetty potilastietojärjestelmään

Mikäli web-reseptisovellus on liitetty potilastietojärjestelmään ja käyttöoikeushallinta on potilastietojärjestelmässä tai reseptikeskuksesta haettuja tietoja tallennetaan potilastietojärjestelmään, on myös potilastietojärjestelmä tällöin auditoitava. Jos web-sovelluksella kirjoitetaan resepti, kirjoitetun reseptin tiedot saa kuitenkin tallentaa potilastietojärjestelmään ilman, että potilastietojärjestelmä tarvitsee tämän vuoksi auditoitua. Web-reseptisovelluksen ja siihen liitetyn potilastietojärjestelmän välisen yhteentoimivuuden testaus ei kuulu sähköisen reseptin yhteistestaukseen vaan kuuluu kyseisten tietojärjestelmätoimittajien vastuulle.

Mikäli potilastietojärjestelmästä siirretään vain tunnistetietoja web-reseptisovelluksen kautta Reseptikeskukseen (potilaan ja lääkärin tiedot sekä palvelutapahtuman tunnus), ei yhteistestausta tarvitse suorittaa potilastietojärjestelmän osalta. Muiden tietojen osalta yhteistestauksen tarve arvioidaan tapauskohtaisesti.

Web-reseptisovelluksen osalta suoritetaan yhteistestaus ja auditointi.

7.2 Web-reseptisovellusta käytetään itsenäisenä sovelluksena

Potilastietojärjestelmän ei tarvitse suorittaa yhteistestausta eikä sitä tarvitse auditoida. Web-reseptisovelluksen osalta suoritetaan yhteistestaus ja auditointi.

7.3 Tietoturvatestaus

Web-reseptisovelluksen tietoturvatestaus tulee tehdä välittäjätahon auditointikriteerien edellyttämällä tavalla.

Tämä liite on voimassa toistaiseksi.